

Jaarverslag 2022

Statutaire naam: Landelijke vereniging Mentorschap Netwerk Nederland,
gevestigd te Utrecht
KvK nr.: 51690357

Mentorschap Nederland
Koningin Wilhelminalaan 3
3527 LA Utrecht
www.mentorschap.nl
info@mentorschap.nl

Utrecht, maart 2023

Voorwoord

Mentorschap Nederland (MN) is de maatschappelijke branchevereniging van elf regionale stichtingen mentorschap. Zij voeren mentorschappen uit met de inzet van vrijwilligers. Onze missie is dat iedereen die door ziekte of beperking wilsonbekwaam is dan wel wordt, goede ondersteuning en vertegenwoordiging krijgt. Passend bij iemands gewoonten, waarden en wensen. Het is onze visie dat het recht op zelfbeschikking een groot goed is.

In 2022 konden we gelukkig weer meer bijeen komen door de afname van corona. Bijeenkomsten, bezoeken en overleggen mochten ook weer op locatie. Een zeer welkome aanvulling op de inmiddels ook goed ingeburgerde online ontmoetingen. De activiteiten van MN zijn in 2022 gefinancierd met een instellingssubsidie van het ministerie van VWS, contributie van de regionale stichtingen Mentorschap en enkele giften. Met de instellingssubsidie vervullen we onze landelijke kennis- en steunfunctie. Dit jaarverslag bevat de in 2022 uitgevoerde activiteiten. De jaarrekening kunt u bij ons opvragen.

We kijken terug op een jaar waarin veel tot stand is gekomen, zoals kennis- en uitwisselingssessies voor coördinatoren, een landelijke scholingsdag en de campagnemaand van de mentor in oktober. De websites www.mentorschap.nl en www.goedvertegenwoordigd.nl zijn goed bezocht en onderhouden, de radiospot om nieuwe vrijwilligers te werven, is wederom met succes uitgezonden en de ontwikkelde campagneposters vonden grif aftrek. Daarnaast was er een directeurswissel: Caroline Verkerk nam afscheid in mei en is opgevolgd door Xandra Leuverink per september. Het bestuur heeft waargenomen in de tussenliggende periode van mei tot september.

In 2022 waren bij de regionale stichtingen mentorschap 2.429 mentoren actief voor 3.269 cliënten. MN blijft aandacht houden voor meer zichtbaarheid van de wettelijke beschermingsmaatregel mentorschap. Hoe bekender het is, hoe meer mensen ervan gebruik kunnen maken. Heel belangrijk in een tijd waarin goede zorg schaars is. MN bedankt de mentoren voor hun fantastische inzet: zij verdienen het applaus! Dankzij hen kunnen gementoreerden zoveel mogelijk de regie over het eigen leven houden, door ze te helpen bij het nemen van de juiste beslissingen.

Het bestuur van MN bedankt de besturen en coördinatoren van de regionale stichtingen mentorschap voor de samenwerking bij het realiseren van onze doelen. Door samen optrekken, versterken we het collectief en delen we kennis. De medewerkers en vrijwilligers van het verenigingsbureau waren ook in 2022 de spil in de belangenbehartiging, voorlichting en kwaliteitsverbetering. Het bestuur spreekt haar waardering uit voor hun inzet.

Bart van der Neut, voorzitter a.i.

Xandra Leuverink, directeur

Inhoud

1. Inleiding

2. Activiteiten en resultaten in 2022

- 2.1. Kennisdeling en bevorderen en borgen van kwaliteit
- 2.2. Landelijke voorlichting en PR
- 2.3. Ondersteuning besturing en bedrijfsvoering van de Regionale Stichtingen Mentorschap en zorg voor landelijke dekking
- 2.4. Landelijke vertegenwoordiging en belangenbehartiging

3. Organisatie in 2022

Bijlagen

- 1. Samenstelling bestuur en verenigingsbureau, ondersteuningsgroep, Commissie van Toezicht op Kwaliteit en Landelijke klachtencommissie
- 2. Regionale Stichtingen Mentorschap aangesloten bij Mentorschap Nederland

1. Inleiding

Mentorschap is de wettelijke vertegenwoordiging van meerderjarigen die, als gevolg van hun geestelijke en of lichamelijke toestand, tijdelijk of duurzaam niet of onvoldoende in staat zijn hun belangen van niet vermogensrechtelijke aard zelf behoorlijk waar te nemen. De kantonrechter kan met een wettelijke beschermingsmaatregel de meerderjarige een mentor toewijzen. De mentor heeft als taak om de cliënt met raad bij te staan en de bevoegdheid om in overleg over verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding de cliënt te vertegenwoordigen.

Meestal neemt een familielid of een bekende van de cliënt de vertegenwoordiging op zich. Als geen familielid of bekende aanwezig is, kan een regionale stichting mentorschap door de rechter worden benoemd en een mentor mandateren. De regionale stichting werft, selecteert, schoolt en begeleidt vrijwilligers die het mentorschap uitoefenen. Verspreid over Nederland zijn er elf regionale stichtingen mentorschap. Mentorschap Nederland is de vereniging van de regionale stichtingen mentorschap en heeft 6 kernfuncties:

- belangenbehartiger van de Regionale Stichtingen Mentorschap;
- belangenbehartiger van het mentorschap uitgevoerd door vrijwilligers;
- stimuleren van aantal vrijwilligers dat met mandaat van een regionale stichting het mentorschap uitvoert;
- kennisdeling en bevorderen van doorontwikkeling kwaliteit;
- landelijke kennisfunctie;
- steunfunctie voor de regionale stichtingen.

In dit jaarverslag zijn de activiteiten en behaalde resultaten van 2022 opgenomen. Ook is opgenomen hoe de bestuurlijke- en bureauorganisatie was vormgegeven.

2. Activiteiten en resultaten in 2022

2.1. Kennisdeling en bevorderen en borgen van kwaliteit

Mentorschap Nederland faciliteert als vereniging landelijke kennisdeling. Om het collectief te versterken werken de regionale stichtingen onderling aan het bevorderen en borgen van de kwaliteit. Activiteiten van Mentorschap Nederland zijn gericht op het organiseren en faciliteren van uitwisseling tussen besturen en coördinatoren van de stichtingen mentorschap onderling, en met derden (o.a. rechtspraak, overheden, koepel- en brancheorganisaties van zorgvragers en aanbieders, professionele bewindvoerders en beroepsmentoren). We ontwikkelen en actualiseren landelijke richtlijnen en handreikingen en modellen. Ook ondersteunen we de Landelijke Klachtencommissie Mentoren (LKM) en in 2022 voor het laatst de Commissie van Toezicht op Kwaliteit.

Regio Vertegenwoordigers Overleg

Eén keer per kwartaal is er een overleg met vertegenwoordigers van de coördinatoren van de regionale stichtingen. Hier bespreken we inhoudelijke onderwerpen, wisselen we ervaringen uit en delen we informatie. Onderwerpen die centraal stonden waren: ontwikkelen e-learning modules basiscursus nieuwe mentoren, auditbeleid, het project 'samen zorgen voor goed mentorschap', het registratiesysteem (het Dossier) tegen het licht houden.

Scholingsdag coördinatoren en regio-ondersteuners

Op dinsdag 7 juni vond de landelijke scholingsdag voor coördinatoren plaats. De belangrijkste doelstelling van deze dag is het uitwisselen van ervaringen. Vanuit de coördinatoren hebben Linde Vos, en Hester van den Berg samen met het landelijke verenigingsbureau de dag voorbereid en georganiseerd. Dank daarvoor! Het thema was 'samenwerken, hoe werkt dat eigenlijk?'

Als vervolg op '*de kracht van gedachten*' en *Insights Discovery*, maakten we deze keer kennis met INSA, een methode gericht op de invloed van non-verbale communicatie. Onbewuste boodschappen van mensen die door kleine bewegingen in het gezicht worden uitgezonden. Herman Ilgen van de INSA-Foundation gaf ons een inspirerende basisworkshop. Ook kwam de samenwerking tussen coördinatoren van de verschillende regionale stichtingen aan bod.

Interessante onlinetrainingen voor mentoren

In Het Dossier hebben we voor mentoren een overzicht opgenomen met interessante onlinetrainingen. De trainingen zijn ontwikkeld door andere (vrijwilligers)organisaties en vaak zitten er genoeg onderdelen in die ook boeiend & leerzaam zijn voor mentoren, bijvoorbeeld een training over 'echt contact maken' en een over 'grenzen stellen'. Movisie biedt via de Movisie Academie gratis onlinetrainingen aan die interessant zijn voor mentoren. Zoals bijvoorbeeld een training over 'complexe casuïstiek voor cliëntondersteuners' of 'het bevorderen van eigen regie bij cliënten'. Ook voor coördinatoren houden we in Het Dossier een overzicht bij van geschikte onlinetrainingen die door andere organisaties zijn ontwikkeld en gratis ter beschikking worden gesteld.

E-learningmodules introductiecursus

Het Oranje Fonds en de H el ene de Montigny Stichting hebben een bijdrage beschikbaar gesteld voor het project 'digitaliseren introductiecursus'. In totaal was de toezegging 32.000 euro. Doel was het omzetten van de papieren scholingsreader met traditionele klassikale cursusbijeenkomsten naar blended learning, waarbij een deel van de basiscursus is omgezet in e-learning met diverse werkvormen.

De ontwikkeling van de E-learningmodules voor nieuwe mentoren op basis van de landelijke scholingsreader bleek een enorme puzzel. Samen met Joris Even (van JE Ontwikkeling) en met input van coördinatoren en trainers is het gelukt deze puzzel te leggen. Door uitval van de coördinerende bureaumedewerker liep het traject kleine vertraging op. Desondanks is het met de inzet van een goede communicatieprofessional op zzp-basis gelukt om de boel vlot te trekken. Eind 2022 is het geheel alsnog en in kwalitatief goede staat opgeleverd. Vanaf 2023 kunnen de stichtingen gaan werken met de e-learning als onderdeel van hun introductiecursus.

Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Gericht op gegevensbescherming bij MN zijn onderstaande activiteiten uitgevoerd. We werken hiervoor samen met privacy officer Marion van der Zwaan van Cygnet.

<p><i>Informatie & Advies</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Bestuurlijk advies• Compliance Audit BizzXL• Ad hoc casuïstiek• Individuele vragen van mentoren en betrokkenen	<p><i>Datalekken</i></p> <ul style="list-style-type: none">• 6 Incidenten, d.w.z. datalekken• Meest voorkomende type incident: verkeerd geadresseerde (digitale) post• Geen meldingen bij de Autoriteit Persoonsgegevens
<p>Scholing & bewustzijn</p> <ul style="list-style-type: none">• AVG bewustzijn-sessies in 4 regio's• Plenaire sessie (digitaal)	<p>Rechten van Betrokkenen</p> <ul style="list-style-type: none">• 2 verzoeken op grond van art. 12-23 AVG• 2 verzoeken op grond van art. 12-23 AVG

Onafhankelijke audit en Commissie van Toezicht op Kwaliteit

Mentorschap Nederland heeft normen verbonden aan het lidmaatschap. Om te toetsen of leden hieraan voldoen, is de Commissie van Toezicht op Kwaliteit (CTK) ingesteld. Deze ziet toe door werkbezoeken en het (laten) uitvoeren van audits. De CTK-leden zijn door de kantonrechter benoemd als deskundige om toezicht te houden op en jaarlijks te

rapporteren over het voldoen van de regionale stichting aan de wettelijke kwaliteitseisen uit het Besluit Kwaliteitseisen Curatoren, Beschermingsbewindvoerders en Mentoren.

Mentorschap Nederland steunt de regionale stichtingen bij het voorbereiden van de audit, door het opstellen en onderhouden van een raamovereenkomst met het auditbureau. Alle leden konden in 2022 met succes getuigen dat ze aan de eisen voldoen.

Vanuit het verenigingsbureau zijn contacten onderhouden met de CTK, zowel ter signalering van aandachtspunten voor kwaliteitsbeleid als ook voor afstemming met het Landelijk Kwaliteitsbureau (LKB).

De benoemingstermijnen van de commissieleden verliepen eind 2022 en zij wensten geen nieuwe benoeming. In overleg is besloten geen nieuwe commissie samen te stellen. Enerzijds omdat het LKB aangaf alleen deskundigen te benoemen die zelf audits kunnen uitvoeren. Anderzijds omdat MN haar kwaliteitsbeleid wil herinrichten. Daarmee is een einde gekomen aan een waardevolle periode waarin de CTK een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan het kwaliteitsbeleid van Mentorschap Nederland. Wij zijn de commissie hier heel dankbaar voor en blijven zonder meer aandacht houden voor het belang van kwaliteit in de toekomst.

Voor het uitvoeren van de audits heeft de kantonrechter 8 december een nieuwe deskundige benoemd voor een periode van een jaar met de intentie tot verlenging: Marco Anceaux van Thuris. Hij volgt hiermee Marja Veltman op, die op de achtergrond aanwezig blijft als vraagbaak en reserve auditor. Zij is daarvoor wel opnieuw benoemd als deskundige voor de komende drie jaar. Mentorschap Nederland is blij met deze nieuwe samenwerking.

Landelijke Klachtencommissie Mentoren

De regionale stichtingen Mentorschap hebben elk een klachtencontactpersoon, die onafhankelijk van de stichtingen kan bemiddelen bij klachten. Indien gewenst kunnen klachten worden behandeld door de Landelijke Klachtencommissie Mentoren. Ook cliënten van beroepsmentoren kunnen hun klachten richten aan deze commissie. MN werkt hierin samen met de Nederlandse Beroepsvereniging van Professionele Mentoren (NBPM). De klachtencommissie bestaat uit leden namens MN en de NBPM.

De klachtencontactpersonen van de stichtingen zijn in 2022 zes keer benaderd. De meeste vragen/problemen zijn opgelost door informatieverstrekking of een informele bemiddeling. De landelijke commissie heeft in het verslagjaar 2022 negen klachten ontvangen. Daarvan hadden er acht betrekking op een beroepsmentor aangesloten bij de NBPM en zijn er zeven niet-ontvankelijk verklaard.

Ook dit jaar betrof het merendeel van de klachten de onvrede van familie over het functioneren van de mentor dan wel de communicatie met de mentor.

2.2. Landelijke voorlichting en PR

Mentorschap Nederland heeft een landelijke kennisfunctie gericht op mentorschap en vertegenwoordiging. Wij beheren de websites www.mentorschap.nl en

www.goedvertegenwoordigd.nl. Diverse publieksgroepen kunnen per telefoon of per mail vragen aan ons stellen. De voorlichting richt zich in de eerste plaats op mensen die beperkingen krijgen in het voeren van eigen regie (of met vrees hiervoor) en mensen in de schil het dichtst om hen heen: familieleden, huisartsen, vrienden. Daarnaast richt de voorlichting zich op gemeenten (afdelingen Zorg en welzijn/WMO), professionals in zorginstellingen, onafhankelijk cliëntondersteuners, ouderenadviseurs, wijkteams en functionarissen en kantonrechters binnen de rechtspraak.

In het kader van onze landelijke kennisfunctie ontwikkelen we voorlichtingsmateriaal en presentaties voor bijeenkomsten. Dit doen we natuurlijk in samenwerking met de regionale stichtingen mentorschap. PR zetten we in om de werving van mentoren te bevorderen. De grootste landelijke inzet vindt plaats in oktober, de 'Maand van de Mentor'.

Website www.mentorschap.nl en nieuwsbrief

De website www.mentorschap.nl geeft informatie over mentorschap en onze organisatie. Voor mensen die een mentor nodig hebben of mentor willen worden, bevat de website praktische informatie en wijst de weg naar de regionale stichtingen. De informatie over wet- en regelgeving houden we actueel en we plaatsen nieuwsberichten.

De dalende trend in het aantal websitebezoekers die in 2019 inzette, is helaas nog niet gekeerd. De site is in 2022 34.500 keer bezocht door ruim 27.371 unieke bezoekers. Dat is een daling van ongeveer 18% ten opzichte van 2021, het jaar waarin de website is vernieuwd. Na een vernieuwing is een daling van websitebezoekers te verwachten: Google moet de nieuwe site weer 'ontdekken' om vindbaar te maken. Het gemiddelde aantal bezoekers per maand bedroeg daarmee 2.280. De Maand van de Mentor (oktober) genereerde ruim 5.000 unieke bezoekers met 6.200 sessies. In verhouding blijft dit een zeer succesvolle maand.

In 2022:

- hadden 270 bezoekers interesse in het mentorschap. Zij zijn doorverwezen naar de betreffende stichting.
- 101 personen stelden via de website een vraag, die het bureau heeft beantwoord of doorgestuurd naar de betreffende stichting
- 111 personen gaven aan een mentor nodig te hebben. Zij zijn doorgestuurd aan de betreffende stichting
- De Google Ads campagne van Mentorschap Nederland kent enkele advertenties die verschijnen wanneer iemand aan mentorschap gerelateerde zoekwoorden intypt. Dit leidde tot 24.570 vertoningen van een advertentie, waarop 2.832 keer is geklikt. Vervolgens leidde dit tot 42 conversies (een handeling op de website, zoals een formulier invullen).

Mentorschap Nederland bracht 3 keer een interne nieuwsflits uit voor de leden: in maart, oktober en december. De nieuwsbrief en nieuwsflits van oktober stonden in het teken van de campagnemaand: de Maand van de Mentor.

Website www.goedvertegenwoordigd.nl

Op de website www.goedvertegenwoordigd.nl (GV) informeren wij een ieder met vragen over familievertegenwoordiging. Deze site is dé wegwijzer voor het regelen en uitvoeren van goede vertegenwoordiging door familie en naasten van een persoon die de regie zelf niet (meer) kan voeren, zowel met betrekking tot zorg als in verband met beheer van zaken en geld.

De website geeft bezoekers de mogelijkheid vragen en problemen voor te leggen via het mailadres info@goedvertegenwoordigd.nl. De (ervarings)deskundige redactieleden van de site zijn op basis van vrijwillige inzet beschikbaar voor beantwoording van de vragen. Het verenigingsbureau van MN ondersteunt de redactie en coördineert de binnenkomende vragen.

In 2022 ontving GV 287 mails van 241 unieke vragenstellers. In totaal telden we 287 mails waarin 333 vraagonderwerpen zijn gesteld. De meeste afzenders waren met één antwoord tevreden en stuurden soms alleen nog een bedankmail. Zeventien keer ontvingen we nog een aanvullende vraag of stuurden we een verduidelijking, soms op verzoek. In drie gevallen telden we drie mails van dezelfde afzender. Een professionele mentor wendde zich vier keer tot GV.

Een afzender die een bewindvoerder én een mentor heeft in dezelfde persoon, is niet erg tevreden over haar wettelijk vertegenwoordiger. Zij wendde zich 12 keer tot GV. Een professional in een ondersteunende functie stelde 16 maal een vraag aan GV n.a.v. verschillende casussen.

Relaties

- 50,0 % van de vragenstellers is familie van betrokkene
- 30,7 % van de vragenstellers is professioneel betrokken
- 6,9 % van de vragen komt van betrokkene zelf
- 5,5 % komt vanuit het netwerk
- van 19 vragenstellers was niet duidelijk wat de relatie was tussen vragensteller en het onderwerp dan wel betrokkene, vaak vragen van meer algemene aard.

Waarover gingen de vragen?

Als we curatele, bewind en mentorschap bij elkaar nemen, ging 63,7 % van de vragen daarover. Daarbinnen was de verdeling als volgt:

- Mentorschap, al of niet i.c.m. bewindvoering 40,2%
- Bewindvoering, al dan niet i.c.m. mentorschap 34,8%
- Curatele 7,5%
- Vertegenwoordiging Algemeen: 17,4%
- Volmachten 6,3%
- Levenstestament 3,3%
- PGB 3,0%
- Misbruik (vermoedens van) 2,4%
- Overige vragen 3,9%

De vernieuwing van de website in 2021 leidde tot een daling van het aantal bezoekers. 2022 laat een licht herstel zien van 64.000 bezoekers. De verwachting is dat de stijgende lijn in 2023 doorzet.

Maand van de Mentor 2022

Oktober is jaarlijks de Maand van de Mentor, onze campagnemaand. Landelijk bereikten we de volgende resultaten:

- We zonden afwisselend twee radiospots uit; een opname van een mannelijke mentor en van een vrouwelijke cliënt. Deze spots zijn uitgezonden op NPO Radio 2, 4 en 5. Gemiddeld ruim drie keer per dag per zender.
- Dit leverde via de landelijke websites 85 aanmeldingen op van geïnteresseerden in het mentorschap. Deze zijn doorgestuurd aan de betreffende stichtingen. Iedere stichting ontving 20 stuks van twee verschillende posters die zijn ontworpen vanuit het project Samen zorgen voor goed mentorschap.

De regionale stichtingen mentorschap voerden in oktober diverse activiteiten uit, zoals:

- Activiteiten om mentoren te binden; extra trainingen, high tea, mentorcafé, kenniscarrousel.
- Activiteiten om mentorschap te promoten en mentoren te werven; koffiebbon voor het aanmelden van een nieuwe mentor, flyer meesturen 'buiten het plastic van een reclamepakket, digitale informatie-avond, adverteren in regionale/lokale kranten of in buurtkrantje, posters verspreid.

Landelijke promotie

We hebben ons op diverse plekken gepromoot met een stand:

- Verensocongres in juni, Postillion Hotel Bunnik
- In voor- en najaar twee dagen op de Florence Nightingale Fair in Veenendaal
- Vijf dagen op de 50+ beurs in Utrecht in oktober

- Landelijk congres wijkteams waar we ook een workshop gaven in Utrecht
- Een vermelding op de website van Zorgkaart Nederland
- Ster met twee reclamespots in de Maand van de Mentor

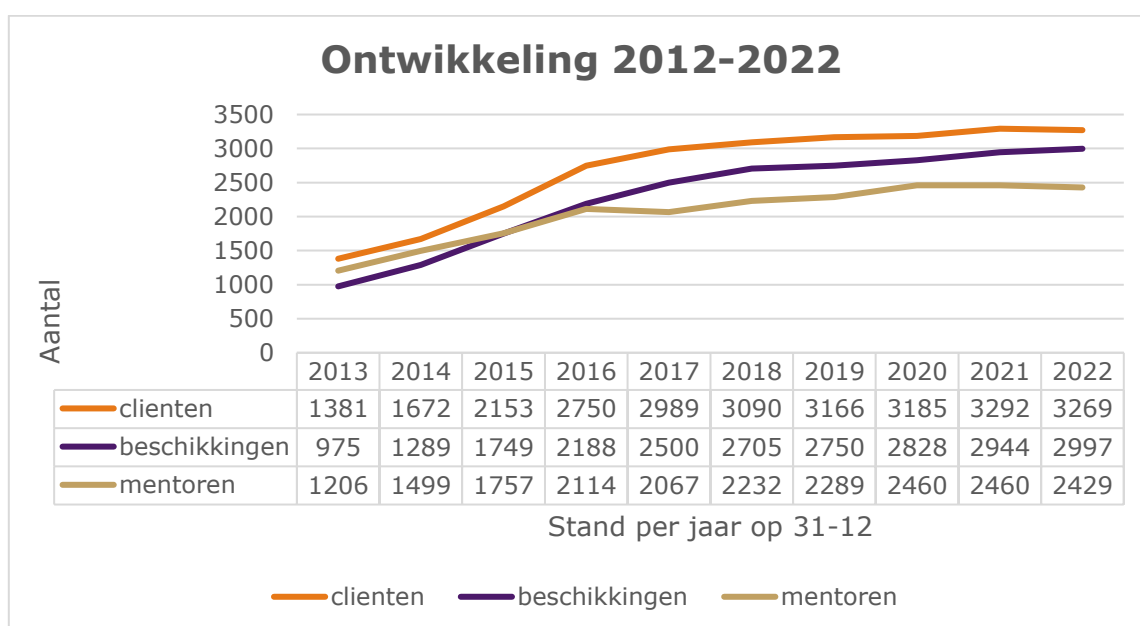
Lichte daling van het aantal cliënten en mentoren in 2022

Het aantal cliënten, voor wie het mentorschap wordt uitgeoefend, daalde licht van 3.292 naar 3.269 eind 2022. Eind 2022 waren er 2.429 vrijwillige mentoren actief. Iets minder dan in 2021 toen dit aantal nog 2.460 was. Zowel het aantal mentoren als het aantal gementoreerden was eind april 2022 het hoogst (2.487 resp. 3.337). Daarna trad een gestage daling in. De oorzaak hiervan is niet onderzocht, wel weten we dat Corona meerdere slachtoffers heeft gemaakt onder kwetsbare cliënten en dat Corona eveneens tot een algehele daling van het aantal vrijwilligers in Nederland heeft geleid.

	Eind 2020	Eind 2021	Eind 2022
Aantal ingeschreven mentoren	2.460	2.460	2.429
Aantal cliënten met mentor benoemd (met beschikking)	3.185	3.292	3.269
Aantal koppelingen rond, maar aanvraag nog bij rechtbank	93	93	81
Aantal cliënten wachtend	264	194	126

De verdeling van cliënten naar doelgroep is als volgt:

	Eind 2020	Eind 2021	Eind 2022
Psychogeriatric	19%	17%	15%
Verstandelijke beperking	53%	54%	55%
Psychi(atri)sche problematiek	12%	12%	12%
Overig (bijv. NAH) en/of (nog) niet gespecificeerd	10%	9%	10%
Totaal	100%	100%	100%

2.3. Ondersteuning besturing en bedrijfsvoering Regionale Stichtingen Mentorschap en zorg voor landelijke dekking

Mentorschap Nederland organiseert tussen de regionale stichtingen uitwisseling over aspecten van besturing en bedrijfsvoering. Naast kwaliteit gaat het om het inrichten van een efficiënte organisatie en financiële continuïteit. Uitgangspunt hierbij is landelijke dekking van regionale stichtingen die het mentorschap aan goed opgeleide vrijwilligers mandateren.

Monitoring ontwikkeling caseload en kosteneffectiviteit

De penningmeesters van de regionale stichtingen vormen een netwerk. Op basis van financiële kengetallen bewaakt MN de continuïteit en bespreken we knel- en verbeterpunten. Indien noodzakelijk worden gezamenlijke acties ondernomen.

Ondersteuning gebruik registratieprogramma 'Mentorschap Dossier'

Alle elf regionale stichtingen gebruiken het online registratieprogramma 'Mentorschap Dossier'. Mentorschap Nederland is namens de leden overkoepelend licentienemer. Het verenigingsbureau is verantwoordelijk voor het functioneel beheer en de gebruikerssupport. Voor het functioneel beheer heeft MN een overeenkomst gesloten met een vrijwillige mentor.

Maandelijks leveren de stichtingen vanuit het registratieprogramma de gegevens voor de kengetallen geautomatiseerd aan. Hieruit stelt de functioneel beheerder overzichten samen, zodat een actueel beeld over aantal mentoren, cliënten en beschikkingen beschikbaar is. De overzichten zijn in de loop van dit jaar uitgebreid met de gegevens over VOG (verklaring omtrent gedrag) en PVO (passende vooropleiding). Ook zijn aandachtspunten toegevoegd over het (foutieve) gebruik van e-mailadressen.

De volgende activiteiten zijn in 2022 uitgevoerd:

- dagelijks op verzoek nieuwe wachtwoorden verstrekken voor bestaande mailadressen;
- op verzoek nieuwe mailadressen aanmaken met bijbehorende wachtwoorden. Hierna kan de nieuwe mentor/gebruiker in MentorschapDossier worden aangemaakt.
- ondersteuning bij problemen met het installeren van een nieuwe e-mailadres;
- monitoren aantal beschikbare uit te geven mailadressen;
- faciliteren regionale stichtingen bij controleren en actualiseren mailbestanden;
- in de back end de bestanden bijwerken voor het Dossier Mentorschap, documenten van Mentorschap Nederland en documenten van de regionale stichtingen en voor nieuwe mentoren;
- afhandelen foutmeldingen die worden doorgezet door de regionale stichtingen.
- ondersteunen nieuwe coördinatoren van de regionale stichtingen.

Verkenning informatie- en registratievoorziening

In 2022 vond een uitgebreide verkenning plaats m.b.t. het ontwikkelen van een lange termijn visie voor de informatievoorziening van de regionale stichtingen mentorschap en 'Het Dossier'. De verkenning is gedaan n.a.v. vragen van enkele leden t.a.v. de applicatie en de leverancier. Omdat het goed is om periodiek je ICT tegen het licht te houden, heeft MN de verkenning gefaciliteerd en gecoördineerd. Hiervoor is een deskundige vrijwillige projectleider aangetrokken van de Sesam Academie.

Voor dit traject zijn in 2022 een gebruikersgroep en een meedenkgroep samengesteld uit respectievelijk coördinatoren/mentoren/administratief medewerker en bestuursleden van de regionale stichtingen mentorschap. De bevindingen hebben betrekking op de applicatie (Het Dossier) zelf en de leverancier. Op beide fronten zijn aanpassingen noodzakelijk om enerzijds het gebruiksgemak te vergroten: zowel voor coördinatoren t.a.v. managementinformatie en rapportagedoeleinden als ook voor mentoren. Anderzijds om te kunnen voldoen aan de gestelde eisen op gebied van privacy en veiligheid. Begin 2023 worden de resultaten van de verkenning voorgelegd aan de ALV. Op basis daarvan maken we de balans op en kijken we hoe we de verkenning een vervolg geven.

Security & Compliance Audit

Om voldoende garanties te verkrijgen over de toepassing van technische en organisatorische maatregelen op gebied van privacy en veiligheid, heeft MN in 2022 een onafhankelijke Security & Compliance Audit laten uitvoeren (audit). Uit de eindrapportage blijkt dat het beveiligingsniveau van onze registratievoorziening marktconform is, maar beter kan worden afgestemd op de specifieke situatie van Mentorschap. Aanvullende maatregelen en ondersteuning zijn noodzakelijk, gezien de grote hoeveelheid bijzondere en zeer gevoelige persoonsgegevens, de kwetsbare doelgroep en het grote aantal personen met toegang tot de gegevens. Eenbelangrijk aandachtspunt voor 2023.

Indexering kostenvergoeding mentoren

Door het ministerie van Justitie en Veiligheid zijn wij geïnformeerd over publicatie van de Regeling indexering beloning curatoren, bewindvoerders en mentoren 2022. Hieruit blijkt dat het ministerie heeft besloten de bedragen te indexeren met 4,8779%. Deze indexering hanteert Mentorschap Nederland ook voor de vergoeding aan mentoren. De regeling Kostenvergoeding mentoren is daarom per 1 januari 2022 aangepast. Uiteraard beslissen de besturen van de individuele regionale stichtingen over het al dan niet doorvoeren van de indexatie in de vergoedingen voor de mentoren.

2.4. Landelijke vertegenwoordiging en belangenbehartiging

De landelijke vertegenwoordiging en belangenbehartiging is gericht op het verbeteren van (voorwaarden voor) goede vertegenwoordiging van mensen die wilsonbekwaam zijn of worden.

Project Samen zorgen voor goed mentorschap

De directie langdurige zorg van het ministerie van VWS kende in 2019 een 3-jarige projectsubsidie toe voor het project 'samen zorgen voor goed mentorschap'.

Het project gaf drie regionale stichtingen mentorschap de kans om ervaring op te doen met een ontwikkelslag om slagvaardig, professioneel en goed verankerd in het zorglandschap en gemeentelijk sociaal domein, het volgende decennium in te gaan. Vanuit Mentorschap Nederland zijn de pilotstichtingen ondersteund en versterkt. Kennis en ervaring uit de pilots is gedeeld met de stichtingen die niet deelnemen aan de pilots, zodat ook zij de ontwikkelingen kunnen volgen en de opbrengsten kunnen benutten.

De drie pilotstichtingen, Limburg, Midden en Noordoost Brabant, en Haag en Rijn (i.s.m. Noordwest en Midden), voerden in 2022 de laatste activiteiten uit om de drie resultaten uit het projectplan te realiseren, wat grotendeels is gelukt:

- voortzetting van de groei van het aantal mentoren met minimaal 8%: in totaal is 4,1% groei gerealiseerd van het aantal mentorschappen op jaarbasis en 11,3% over de looptijd van het project. Het aantal mentoren is gegroeid met 6,1% op jaarbasis en 16,6% over de looptijd van het project;
- ontwikkeling betere bekendheid/samenwerking/inbedding bij lokale werkers sociaal domein, i.c. betrokkenen bij de cliëntondersteuning: alle zorg- en welzijn aanbieders zijn geïnformeerd over mentorschap. Met zo'n 60% van de grote(re) aanbieders is contact, vooral rond lopende mentorschappen bij hun cliënten. Het bleek ondoenlijk om contact te leggen met alle kleinere zorgaanbieders, tenzij een cliënt gebruik maakt van mentorschap. Driekwart van de cliëntondersteuners in de pilotregio's is op verschillende manieren uitgebreid geïnformeerd over mentorschap. In circa één op de vijf gevallen leidde dat tot meer structurele samenwerking, bijvoorbeeld door het publiceren van informatie en contactgegevens op hun intranet;
- ontwikkeling rol van regionale stichtingen in de ontwikkeling en uitvoering van gemeentelijk beleid m.b.t. vertegenwoordiging en mentorschap, en hiervoor nodige gemeentelijke bekostiging: bij twee-derde van de gemeenten is bekendheid gegeven aan mentorschap. Dat leidde in circa een kwart van de gevallen tot samenwerkingsafspraken en in één geval tot subsidiëring van de regionale stichting door een gemeente.

De pilots zijn eind 2022 allemaal afgerond. De activiteiten hadden dit jaar betrekking op meer bekendheid genereren over onze vorm van mentorschap, het verzamelen en ontsluiten van alle geleerde lessen en best practices, en de afronding van het project.

Vele producten zijn ontwikkeld en kennis en ervaring is opgedaan waarmee alle stichtingen verder kunnen. Het geheel is gepresenteerd in een mooie, goed bezochte slotbijeenkomst op 13 december voor alle leden en relevante betrokkenen. Voor deze gelegenheid is een magazine in printvorm ontwikkeld waarin alle resultaten in de vorm van talloze regionale voorbeelden zijn opgenomen. MN zorgt dat deze begin 2023 online beschikbaar komen.

Voor de bijeenkomst zelf was Richard van Kray gevraagd als gastspreker. Als schrijver van het boek *Sales vanuit je hart* en ervaren trainer, gaf hij de deelnemers inzicht in hoe je ook in de wereld van mentorschap de zachte zorgkant heel goed kunt verbinden met een meer zakelijke en ondernemende aanpak: een kant die enerzijds noodzakelijk is om zichtbaarheid te creëren dan wel te vergroten rondom mentorschap. En anderzijds om de samenwerking te bevorderen met bijvoorbeeld zorgorganisaties, gemeenten en andere (potentiële) partners in de eigen regio.

Opbrengsten in een notendop

- De pilotregio's hebben een groot aantal activiteiten ontwikkeld om mentorschap bekender te maken, cliënten en mentoren te werven en te binden, zorgorganisaties en gemeenten te informeren en de samenwerking met hen te versterken. Inzet van professionele communicatiedeskundigen bleek daarbij een pré.
- Een mix van advertenties, ervaringsverhalen, interviews en radiospotjes in de regionale media, YouTube filmpjes, foldermateriaal, vernieuwing van de websites, posts op sociale media, vacatures bij vrijwilligerscentrales en werving via de bestaande vrijwilligers bleek effectief om nieuwe mentoren aan te trekken. Nieuwsbrieven, kaartjes ('dank voor uw inzet') en kennisavonden zijn ingezet om mentoren te binden. Informatieve bijeenkomsten en gerichte voorlichting via zorgaanbieders bleken het beste te werken bij de werving van nieuwe cliënten.
- Het bleek tijdrovend om gemeenten, zorgaanbieders en cliëntondersteuners te bereiken en met hen samen te werken. Dat is gedaan door informatie op maat te geven, persoonlijk kennis te maken en daarna het contact warm te blijven houden. Bij gemeenten stonden vooral wethouders, raadsleden (met name in verkiezingstijd) en beleidsafdelingen sociaal domein hiervoor open. Bij zorgorganisaties waren dat vooral bestuurders en het uitvoerende middenkader. Bij cliëntondersteuners leek het van toeval af te hangen of er een ingang gevonden kon worden en zo ja, bij wie.

Handreiking goede vertegenwoordiging

In 2018 verscheen het rapport van de Gezondheidsraad over Goede Vertegenwoordiging. In 2019 organiseerde Mentorschap Nederland een symposium over dit thema. De Tweede Kamer plande op 17 maart 2022 een debat patiënten- en cliëntenrechten waarin dit advies van Gezondheidsraad uit 2018 en de reactie van de minister op de agenda stonden. Hiervoor schreven we een brief aan de vaste Tweede Kamer commissie VWS. Op verzoek van ambtenaren van het ministerie van VWS hebben we voor het debat 3 goede voorbeelden uit de pilot Samen zorgen voor goed mentorschap aangeleverd, zodat de minister deze paraat had tijdens het debat. Helaas ging het debat op laatste moment niet door. Kamerleden hebben schriftelijke vragen ingediend. Deze worden door het ministerie schriftelijk beantwoord.

In het traject Handreiking (advies gezondheidsraad aan minister) werkt MN samen met o.a.: ministerie VWS, Patiëntenfederatie, KNMG, Raad op Maat en Mentorschap Nederland. Uitvoering en coördinatie van de opdracht gebeurt door kenniscentrum Vilans. MN heeft veel input geleverd voor dit traject. Eind 2022 stonden de gezamenlijke uitgangspunten voor goede vertegenwoordiging op papier.

Gewaarborgde hulp (PGB) en mentorschap

De ervaren knelpunten op het gebied van (wettelijke) vertegenwoordiging in combinatie met een persoonsgebonden budget (pgb), zijn nog steeds onderwerp van gesprek. MN is gestart met een informatiedocument voor de leden. Door de wisseling van directie is dit stil komen te liggen en wordt weer opgepakt in 2023.

De problemen doen zich voor in de situatie waarbij voor één budgethouder een bewindvoerder, een mentor en een gewaarborgde hulp (GH) aangewezen zijn om de belangen van die budgethouder te behartigen. Er zijn signalen dat deze drie rollen naast elkaar niet werken. Zo kan het zijn dat de professionele mentor en bewindvoerder verantwoordelijk en aansprakelijk zijn en de GH het aanspreek- en communicatiepunt is voor het zorgkantoor. Het zorgkantoor wil dan geen info delen met mentor en bewindvoerder. VWS werkt aan een voorstel voor een vervolgtraject. Binnen Mentorschap Nederland is de huidige advieslijn aan individuele mentoren om zich niet te laten registreren als Gewaarborgde Hulp. In het bestuur van Mentorschap Nederland is afgesproken dit thema binnen de vereniging op te pakken. Wij werken mee aan het traject dat door het ministerie van VWS is opgestart en is gericht op de knelpunten en verantwoordelijkheidsverdeling.

Expertgroep CBM van LOVCK en Landelijk Kwaliteitsbureau

Mentorschap Nederland overlegt twee keer per jaar samen met de collega branche-organisaties in het CBM-veld met de expertgroep van Kantonrechters en het Landelijke Kwaliteitsbureau (LKB). De besluiten Kwaliteit en Beloning zijn hierbij twee centrale thema's.

Het toetsingssysteem van het LKB dat zich richt op de opleidingseis en het kwaliteitssysteem dat MN met de regionale stichtingen heeft vormgegeven, sluiten niet goed op elkaar aan. De rechters hebben de wettelijke opleidingseis uitgewerkt in zo objectief mogelijk criteria. De regionale stichtingen maken - op basis van de kwaliteitsafspraken verbonden aan het lidmaatschap van MN - bij de scholing en begeleiding van vrijwillige mentoren geen onderscheid tussen mentoren met en zonder passende vooropleiding. De Kantonrechter benoemt de regionale stichting mentorschap als organisatie in de beschikking. Gezien deze benoeming zou het logisch zijn om de stichting te auditen op inhoudelijk kwaliteitsbeleid met betrekking tot opleidingseisen, scholing en begeleiding van vrijwillige mentoren. Mentorschap Nederland wil voorkomen dat het mentorschap minder aantrekkelijk wordt voor vrijwilligers, als niet ook de levens- en werkervaring meetelt en gewaardeerd wordt. Ook in 2022 was dit thema een speerpunt in de belangenbehartiging. Dit blijft een (in)spannend dossier.

NBPM en Horus

Met de Nederlandse Beroepsvereniging voor Professionele Mentoren (NBPM) en Horus (maatschappelijk georiënteerde branchevereniging voor professionele bewindvoerders, mentoren, curatoren en inkomensbeheerders) is contact onderhouden ter voorbereiding op het overleg met LKB en expertgroep CBM. Veel cliënten met een mentor hebben ook een bewindvoerder. De druk van schuldbewind op de Bijzondere Bijstand is te groot. Gemeenten lijken steeds meer te onderzoeken of de kosten (schulden)bewind kunnen worden opgevangen door naar een andere kostenstructuur te gaan. Er is een platform

vanuit het ministerie van Sociale Zaken voor dit thema opgericht. Vanuit Mentorschap Nederland worden de ontwikkelingen gevolgd.

Ook bij Horus vond een directeurswissel plaats. In het najaar hebben beide directies elkaar ontmoet en aanknopingspunten gevonden voor nadere kennismaking tussen beide brancheverenigingen. We willen ideeën uitwisselen over mogelijke samenwerkingen tussen beroeps- en vrijwillige mentoren. De verder voorbereiding en uitvoering staan gepland voor 2023.

3. Organisatie in 2021

3.1. Bestuur, ondersteuningsgroep en ALV

Bestuur

Het bestuur van Mentorschap Nederland denkt mee in de beleidsvoorbereiding, is beleidsbepalend en legt verantwoording af aan de algemene ledenvergadering (ALV).

Het bestuur van Mentorschap Nederland bestaat uit een externe voorzitter en vijf leden. De leden zijn betrokken bij een Regionale Stichting Mentorschap of benoemd op grond van hun specifieke expertise. Het bestuur heeft drie commissies ingesteld: kwaliteit, voorlichting & PR en organisatie & financiering. Zij bereiden beleid voor en geven sturing aan (project)activiteiten op het betreffende gebied.

Ondersteuningsgroep

Het bestuur en het verenigingsbureau van Mentorschap Nederland kunnen een beroep doen op een externe ondersteuningsgroep van deskundigen. De deskundigen zijn specialisten op het gebied van mentorschap en denken strategisch met ons mee.

Algemene ledenvergadering

Op 20 april en 12 oktober vonden de algemene vergaderingen plaats. In april stelde de algemene vergadering het jaarverslag en jaarrekening 2021 vast en hielden we een strategische sessie in het kader van het project Samen zorgen voor goed mentorschap. Ook zijn de leden zijn bijgepraat over onderwerpen die actueel waren in de belangenbehartiging: debat in de Tweede Kamer over patiënten- en cliëntenrechten rondom een advies van de Gezondheidsraad 2018 over goede vertegenwoordiging; een discussie rondom mentorschap en gewaarborgde hulp (pgb); een reactie van de Expertgroep CBM op het model mandaatbesluit MN, mondelingspositie wettelijke vertegenwoordigers in aanpalende zorgwetgeving en Mentorschap en gewaarborgde hulp (pgb).

In oktober stond het concept jaarplan 2023 en de daarbij horende begroting op de agenda. Inhoudelijke thema's die we bespraken waren: de toekomst van de registratievoorziening van MN en een toelichting op de gestarte verkenning van de huidige applicatie en mogelijke alternatieven en de huidige leverancier in relatie tot de markt. Daarnaast is kennisgemaakt met de nieuwe directeur.

3.2. Verenigingsbureau

De vereniging Mentorschap Nederland werkt met een klein professioneel bureau waarin ook vrijwilligers meewerken. Het bureau voert het beleid van de vereniging uit, pakt projecten op, is strategisch adviseur van het bestuur en is dienstverlenend richting de aangesloten organisaties. Naast de verenigingstaken heeft het verenigingsbureau een publieke voorlichtingsfunctie m.b.t. wettelijke vertegenwoordiging en mentorschap.

Bijlage 1: Samenstelling bestuur en verenigingsbureau, ondersteuningsgroep, Commissie van Toezicht op Kwaliteit en Landelijke Klachtencommissie Mentoren

Bestuur

Naam	Rol
Anton Maas	Voorzitter
Michiel de Ruiter	Lid en taak penningmeester
Lydia Hogeling	Lid
Marlies Oggel	Lid
Bart van der Neut	Lid
Afke Middelkoop	Lid

Verenigingsbureau

Naam	Functie
Diana Dijkstra	Medewerker bureau en communicatie
Liesbeth Arends	Beleidsadviseur professionalisering en kwaliteit
Lex van Wijk	Bureau-ondersteuner (vrijwillige inzet)
Marion van der Zwaan	Privacy Officer
Ries van Otterloo	Functioneel beheer Het Dossier (vrijwillige inzet)
Harry Binnema	Admin-beheer Het Dossier (vrijwillige inzet)
Kees Korsman	Ambtelijk secretariaat Landelijke Klachtencommissie (vrijwillige inzet)
Caroline Verkerk	Directeur t/m mei
Xandra Leuverink	Directeur per september

Ondersteuningsgroep

Naam	achtergrond
Jan Martens	Mentor, voormalig beleidsadviseur Platform VG
Kees Blankman	bijzonder hoogleraar juridische bescherming van ouderen en meerderjarigen met beperkingen aan de Vrije Universiteit en tevens plv. rechter
Kees Theeuwes	Voormalig adviseur RvB Zorggroep Thebe, oud voorzitter MNN

Commissie van Toezicht op Kwaliteit

Naam	Achtergrond van waaruit toegetreden
Sjaak Jansen, voorzitter	o.a. werkzaam geweest bij het ministerie van Veiligheid en Justitie, gezondheidsrecht en familierecht
Mia Schrik-van Bodegom	o.a. (universitair) docente bestuurs- en gezondheidsrecht en voorlichtster voor de stichting Alzheimer Nederland
Paul Francissen	o.a. werkzaam geweest bij ministerie van VWS op terrein van patiëntenrechten
Marja. Veltman, secretaris	o.a. eigenaar Aquamarijn Zorg & Advies

Landelijke Klachtencommissie Mentoren

Naam	Achtergrond/kennis/ervaring
Wim Verjans, voorzitter	o.a. voormalig kantonrechter Rechtbank Zeeland West Brabant
Sjaak Jansen, vice-voorzitter	o.a. voormalig beleidsadviseur min. VenJ en plv. kantonrechter, ervaring als lid klachtencommissie zorginstelling
Hans Visser	o.a. ervaring als rijksambtenaar met beleid in de gezondheidszorg en ervaring als mentor
Gonnie Hendriks	Lid namens NBPM
Peter van Gassen	Lid namens NBPM
Teuni Bax	o.a. ervaring als coördinator voormalige Stichtingen Mentorschap Drechtsteden en Midden Nederland

Bijlage 2: Regionale stichtingen mentorschap

Mentorschap Noord

Burg. Wuiteweg 140 b, 9303 KP Drachten
info@mentorschapnoord.nl

Mentorschap Overijssel Gelderland

Postbus 250, 6950 AG Dieren
info@mentorschapog.nl

Mentorschap Noordwest en Midden

Kon. Wilhelminalaan 3, 3527 LA Utrecht
info@stichtingmentorschap.nl

Mentorschap Amsterdam

Recht Boomsloot 52, 1011 EC Amsterdam
Bureau@MentorschapAmsterdam.nl

Mentorschap Haag en Rijn

Postbus 43197, 2504 AD Den Haag
administratie@smhr.nl

Mentorschap Rotterdam e.o.

Cypruslaan 404, 3059 XA Rotterdam
info@mentorschap-rotterdam.nl

Mentorschap Zeeland

Mortierestraat 1, 4335 CX Middelburg
info@mentorschapzeeland.nl

Mentorschap West Brabant

Bredaseweg 185, 4872 LA Etten-Leur
info@mentorschapwestbrabant.nl

Mentorschap Midden- en Noordoost Brabant

Lorskensstraat 1D, 5374 BC Schaijk
info@mentorschapmnobrabant.nl

Mentorschap Zuidoost Brabant

Weegschaalstraat 3, 5632 CW Eindhoven
info@mentorschapzobrabant.nl

Mentorschap Limburg

Mercator 1, 135 KW Sittard
info@mentorschaplimburg.nl